

Editoriál

Vážené kolegyně a kolegovia,

začíname novú, v poradí už deviatu sériu nášho vedeckého časopisu Zdravotnícke listy. Jeho cieľom je reflektovať aktuálne výsledky v základnom i aplikovanom výskume v oblasti zdravotníckych nelekárskych disciplín, najmä Ošetrovateľstva, Fyzioterapie, Verejného zdravotníctva a Laboratórnych vyšetrovacích metód v zdravotníctve.

Imperatív na sledovanie diania v odbornej oblasti však nie je dôvodom na ignoráciu ostatných udalostí. Práve naopak. A práve v ostatnom čase má zdravotník častokrát ten známy pocit „*Déjà vu*“ – teda pocit opätovného prežívania niečoho, čo už predtým prežil, počul alebo videl. Otázka znie, či sme to videli pamäťou kolektívnou alebo individuálnou. Bohužiaľ, ľudská skúsenosť je neprenosná a preto sme často odsúdení na opakované zažívanie tých istých problémových udalostí.

V prípade pandémie *Covid 19* je to jasné, máme to v kolektívnej pamäti minimálne od prvej polovice minulého storočia, z čias inej pandémie – *španielskej chrípky*. Z tých čias už nežijú živí svedkovia, ľudský život je v podstate svojho biologického naprogramovania príliš krátky. Ale stačí si zobrazit' historické fotografie a človek má pocit, že sa história opakuje, akurát dnes sú už farebné digitálne fotografie a masmédiá, smrti sa však ľudia boja stále rovnako ako pred sto rokmi.

V prípade legislatívnych zmien pripravovaných v oblasti vysokoškolského zákona je pamäťová stopa už čerstvejšia, hlavne u pracovníkov, ktorí patria do generácie, ktorá bola aktívna v období *Nežnej revolúcie*. Ich deti sa o nej možno dozvedia na hodinách dejepisu, avšak oni si stále veľmi dobre pamätajú a veľmi citlivo a presne reagujú na akékoľvek náznaky obmedzovania slobody, bez ohľadu na to, či je akademická alebo osobná.

A nakoniec je vhodné pripomenúť legendu o troch prítoch kráľa *Svätopluka*, ktoré mali jeho následníkom symbolizovať vzájomnú pomoc, podporu a spolupatričnosť. Ak sledujeme dianie v profesijných komorách, musíme s ľútosťou konštatovať, že aj táto legenda ostala nevyočutá a ani po tisícročí od danej legendy nie sme schopní prekonať vzájomné animozity a spojiť sa do jediného silného celku.

Všetko začíname odznova. Ostáva nám veriť a dúfať, že všetky prekážky a výzvy v oblasti zdravotníctva a vzdelávania v zdravotníckych nelekárskych odboroch úspešne prekonáme a so spokojným svedomím odovzdáme štafetu našim nástupcom – našim študentom.

Editori